

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Quirk R. A Grammar Of Contemporary English / R. Quirk. – Longman, 1980. – 1120 p.
2. Exodus: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www8.georgetown.edu/departments/medieval/labyrinth/library/oe/texts/a1.2.html>
3. Van Gelderen E. A History of the English Language / E. Van Gelderen. - John Benjamins Publishing Company, 2006 – p. 334
4. King Alfred's Preface to His Translation of Gregory the Great's Pastoral Care: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oereader.ca/AlfredPrefacefram.html>
5. Ancrene Wisse: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://tei.oucs.ox.ac.uk/Projects/EETS/soton/texttran.htm>.
6. Brunner K. An Outline Of Middle English Grammar / K. Brunner. – Oxford, Basil Blackwell, 1970 - p. 111
7. The Diary of Edward VI: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thetudorswiki.com/page/Edward+VI+in+his+own+words>
8. The Newdigate Newsletters: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08957690309598476?journalCode=vanq20>
9. Nevalainen T. An Introduction to Early Modern English / T. Nevalainen. – Edinburgh Textbooks on the English Language, 2006. –p. 192

Д. О. Вогінова
м. Житомир

ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ СТИЛІ

Інтертекстуальність (фр. *intertextualite* – міжтекстовість) – явище звичне для художньої літератури та теорії літератури, однак у теорії публіцистики та аналізі медіа-тексту воно досі не отримало належної уваги, хоч саме для сучасних засобів масової комунікації інтертекстуальність є чи не найголовнішою ознакою.

Інтертекстуальність – властивість, характерна для всіх видів мистецтва і є основою всього літературного процесу. Вся складність процесу перекладу інтертекстуальних одиниць пов'язана, насамперед, з труднощами перекладу певних явищ, які відсутні у мові реципієнта перекладу, що зумовлюється несхожістю фонових знань двох культур або, навіть, різних груп у межах однієї культури. Порівняй, наприклад, український варіант статті двомовного

онлайн-журналу «Panorama In-flight Magazine», офіційного видання компанії «Українські міжнародні авіалінії», з його перекладом англійською мовою:

«У виставі вражає чесність і повна відмова від «гламуру»: замість романтичного героя-зłodія у постановці виступає герой нашого часу», з усіма його злетами і падіннями.»

“The performance is glamour-free: instead of romantically idealized thief, this hero of our times comes with all his ups and downs.” [1]

Даний приклад ілюструє пряме інтертекстуальне посилання на твір Михайла Юрійовича Лермонтова і його переклад англійською мовою, який не є завуальованим, не змушує читача долучатися до пошуків міжтекстових зв'язків, а безперешкодно асоціюється із твором та перегукується із заголовком.

Сучасна перекладознавча наука постійно розвивається, розробляються нові методики й прийоми «передачі непередаваного» (див. роботи П. Торопа, Г. Денисової, А. Гудманяна, І. Ключанова, М. Гаспарова, У. Еко, Л. Венуті, С. Холтуїса, С. Басснетта, Е. Паунда, А. Поповича та ін.) [3] Для здійснення якісного перекладу інтертекстуальних посилань з однієї мови іншою виділяють низку перекладацьких прийомів, як от: заміна вислову у мові оригіналу висловом цільової мови (найдієвіший, проте найскладніший засіб перекладу інтертекстуальної одиниці); заміна алюзії – одного із проявів інтертекстуальності – фразеологічною одиницею; зовнішнє маркування, методом якого є натяк на той факт, що одиниця є запозиченою; внутрішнє маркування, метою якого є показати стилістичну відмінність застосованої одиниці від цілісності тексту; компенсація; стандартний переклад (найпримітивніший та найменш досконалий спосіб перекладу, який полягає у простому цитуванні тексту мови-джерела цільовою мовою і свідчить про низький професійний рівень науковця) тощо. [4]

Так, наприклад, при перекладі з англійської мови на українську уривку зі статті “*To the moon and back*”, де йдеться про висадку на місяць американського космонавта База Олдріна та його команди: “*Of the billions of people living on the Earth, only twelve have stepped on the barren surface of the moon. The first man to take that “giant leap for mankind” on 21 July 1969, was Neil Armstrong...*”, де вживається відомий фрагмент вислову Ніла Армстронга “*A small step for a man, a giant leap for mankind*”, який став своєрідним гаслом першовідкривачів космосу, автор застосовує елемент стандартного перекладу, намагаючись найбільш адекватно передати зміст мови оригіналу: *«Серед мільярдів жителів планети лише дванадцятьом*

пощастило ступити на поверхню загадкового Місяця. Першим цей «гігантський стрибок для усього людства» 21 липня 1969 року здійснив Ніл Армстронг...» [7]

Інтертекстуальність є притаманною усім жанрам й існує не лише у вербальних текстах, але й може вибудовуватися засобами інших знакових систем. Інтертекстуальні зв'язки встановлюються між творами зображувального мистецтва, архітектури, музики, театру, кінематографу. У публіцистичних текстах використовуються фрагменти кінофільмів, мультиплікаційних фільмів, поезії, художніх творів, народних приказок, пісень тощо, посилення на історичні події минулого та сьогодення, факти політичного та суспільного життя тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Дяченко Л. Швейцарська ідилія / Л. Дяченко. – Режим доступу: http://data.axmag.com/data/201111/U33938_F63424/index.html
2. Гарусова Е.В. Интерпретативные позиции переводчика как причина вариативности перевода. Автореферат. дис. канд. филол. наук. – Тверь, 2007. – 20 с.
3. Дронова Е.М. Интертекстуальность и аллюзия: проблема соотношения [Електронний ресурс]: Язык, коммуникация и социальная среда. Выпуск 3. Воронеж: ВГУ, 2004. – Режим доступу: http://lse2010.narod.ru/yazik_kommunikatsiya_i_sotsialnaya_sreda_vipusk_3_2004/emdronova_intertekstualnost_i_allyuziya/
4. Кураш С.Б., Гришкова О.Н. Об интертекстуальности взаимоотношений оригинального и переводного текстов. // Русский язык: система и функционирование: Матер. Междунар. науч. конф. В 2 ч. Минск: БГУ, 2002. – Ч.2. – С. 110-113.
5. Майборода Н. Львівські канікули / Н. Майборода. – Режим доступу: http://data.axmag.com/data/201111/U33938_F63420/index.html
6. Росовецький С. Інтертекстуальність у літературі (методологічні нотатки) // Рукопис. [17] Росовецький С. Український фольклор у теоретичному висвітленні: Посібник для університетів. – К: Фітосоціоцентр, 2005. – Частина 1: Теорія фольклору. – 232 с.
7. Христенко И.С. К истории термина «аллюзия» // Вестник Моск. ун-та. – Серия 9. – Филология. – 1992. – Вып. 6